

Námět smrti může někomu připadat morbidní a zbytečné, rozebírat smrt ze všech možných úhlů a do detailů, ale těžko může popřít, že právě smrt a umírání je jedním ze stěžejních témat lidského života. Vždyť právě vědomí smrtelnosti a schopnost nahlížet na vlastní pomíjivost je jednou z charakteristik lidské bytosti. Neodvratnost konce dělá člověka tím, čím je – křehkým a zranitelným stvořením, které však dokáže žít a tvořit navzdory svým omezením.

Při kompilaci textu předkládané práce jsme se potýkali především s koncepčními problémy a se souvisejícími problémy metodologickými, neboť téma smrti je v odborné literatuře nahlíženo spíše partikulárně, z pohledu jednotlivých vědních oborů.

Podíváme-li se na literaturu o smrti, převažují spíše umělecká zpracování v krásné literatuře než vědecké práce. Možná je to tím, že smrt je téma spíše emotivní, prožívané, než promyšlené. Snad jen umění dokáže postihnout její mnohoznačnost a tajemství, které není racionálně přístupné. My se přesto pokusíme postihnout smrt nejen jako psychologický, nebo metafyzický fenomén, ale především jako fenomén kulturní a společenský.

A proč antická řecká kultura? Evropská (potažmo euroamerická) kultura stojí na základech, které vybudovaly staří Řekové. Starověkému Řecku je tradičně připisováno „racionální“ pojetí člověka se všemi pozitivními i negativními důsledky, které z něho vyplývají. Jistě není náhoda, že se k antické kultuře vraceli lidé v průběhu celých dějin. K dějinám a kultuře antického Řecka tak dnes existuje téměř nepřehledné množství (nejen) odborné literatury, o to těžší je vybrat ty skutečně relevantní prameny – pokusili jsme se maximálně využít široký úhel pohledů na danou problematiku, stejně jako původní řecké prameny, popř. pozdější římské zprávy.